Vm matriy ẽ dt jux. nali.

videt. q n: q jq nale ẽ q na oia aalia docuit; s; aliis aalib9 ẽ rixe tio sexuy absque matrio: q matriy n ẽ dt iuxe nali. — s resdet quod na hois ad aliquid inclinat dr. vno modo q es ovenig ng generis, et h ẽ one oib9 aalib9. Alio mo, q ẽ ovenig ng differ: q species humana abundat agenere in quqty ẽ raolis. st ẽ prudez aq, l tpereg. tq; et sc na geris quqvis s una j oib9 aalib9, n m eodem modo ẽ j oib9 ; 29 q unicuique spetri ad matriy: q jclinat na hois ex pte differ, quqty ad raoq 29 asignatq. Vnde Philosoph9 hqc raoq asignat hoib9 supra aalia: s quqty ad raoq 19 jclinat ex pte generis. Vnd dicit, q filiory qcreao one ẽ oib9 aalib9. m ad h n jclinat eodemo j oib9. q quq9 aalia n, quory filij nati statj posi sufficiet sibi victy querere, l ad quory sqtqtaoq mat sufficit, et j his n ẽ aliqua maris ad feming dtminao. In illis a quory filij jdigqt utriusq sqtqtaoe, s ad paxy tqpq jvenit aliqua dtminao tqquq ad tqpq ill9, st j avib9 quib9= dq pat: s; j hoe q jdiget filig cura pazqtuy usq ad magny tqpq, ẽ maxima dtminao masculi ad feming, ad quq q na generis jclinat.

Vm an matriy s lictq.

videt qd n: Hq dt silib9 ide ẽ iuditiy; s; ocubiq matrimonialis ẽ eq= dq speciei cy actu adulterij, q ad ide dtminat q scilicet speciem humanam: q cy aq adulterij s peccay, et aq matriy ilir. s resdet: quq quqvis sjt specie ng ide, m differunt j spetie moris quq una cinysqtia vaxiat, sit accedere ad suq, l n suq. sicut occidere hoq p violqtiq. l p sqtiq facit diversq spetiq moris, quq= vis s una species ng. et m uny ẽ licity, aliud illicity.

1788

ARCHIVO HISTÓRICO
Universidad de La Sabana
CIPRIANO RODRIGUEZ SANTA MARIA

Naturalis obligaõ, ē natura, et æquitatis vinculum quo ita adstringimur, ad aliquid dandum, vel faciendum, ut nulla eo nomine sit actio iure civili.

Obligaõ mere civilis ē vinculum solius Iuris civilis, quo quis ita tenetur ut summo Iure, ei sit actio, sed que Iure Prætorio infirmetur opposita perpetua exceptione. Huius generis sunt omnes illæ, quæ sola Iuris sobtilitate nituntur non naturali æquitate veluti si quis metu coactus, aut dolo inductus &.

Mixta obligaõ seu naturalis, et civilis simul, ē vinculum æquitatis pariter, et iuris civilis quo quis ita adstringitur, ut actio efficax, ei detur. Mixtam hanc obligaõnem vocamus, propterea quod eam, et naturalis sustinet æquitas, et simul iuris civilis firmat authoritas. Unde ac tionem, et exactionem conducit. Ex quo proxime colligitur eam, quæ sola proprie, et absolute obligaõ iure iuris vocatur: quemadmodum et debitoris proprie intelligitur, a quo invito pecunia exigi potest; et ex adverso creditor, qui exceptione perpetua removeri non potest.

§ 1. Omnium obligaõnum summa divisio in duo genera deducitur, aut civiles sunt, aut prætoriæ. Civiles quæ aut legibus constitutæ, aut Iure civili comprobatæ sunt. Sit igitur civilium obligaõnum subdivisio, quod earum quædam iure civili constitutæ sunt, et sunt paucæ, ex contractu obligaõ literarum et verborum. Ex delicto quia tenetur fur nec manifesto

ARCHIVO HISTÓRICO Universidad de La Sabana JUAN RODRÍGUEZ SANTA MARÍA

item is q Iguy j iuria dedit. cui quadrupes pauperis fecit, q arbores furti cecidit. Referunt huc vulgo etiam qq descendunt ex pactis speciali lg confirmatis, qe dicuntur legitima, Vg. pactum donationis, pollicitatio dotis. Illa quoque obligatio constitutio civilis e, qua tenet is, cui ex S. C. Trebelliano restituta e hereditas.

Aut approbante

qq innumerabiles ss, oes nimirum illae quae nascuntur ex contractibus Iuris gentium lg 7. de pactis.

Quas praetor ex sua

Iurisdictione & Naturalis aequitate secutus. Nam oes obligatio praetoria natis quoque e, a praetore q dicitur introducta ea, ex qua praetor j q ong j foro civili actionem dedit. Cuiusmodi e illa, qua parens et Dominus tenetur ex contractu filij aut servi: qua constituens pecuniae ei, cui constituit: qua is q detulit Iusiurandum: Iusiurandum: ut qq ex furto manifesto, rapina, iniuria nascitur, ceteraeque oes qq, q obstrictus e honoraria actione tenet.

Exhibere e facere j publico fo

testatur, ut ei, q agat, experiundi s copia.

Nulla e obligatio

qq n ex causa aliqua, vl facto precedente nascatur. nec ulla Iure civili, aut honorario confirmatur qq n propriis viribus consistat, id e qq n ex propria

causa distinctas l. obligatione 27 h. tit. de oblig. et actionib.

Porro sciendum est, has causas obligationis, quas a Justiniano hic recensentur, esse quasi illas generales, et ordinarias. Ceterum esse praeterea quasdam obligationes, quae non nulla harum duarum causarum efficiunt, sed ex sola singulari aequitate. Cuiusmodi est proposita à Celso l. si et me et Titium 32 ff. de reb. cred. item ex qua ad exhibendum agitur l. 3. §. 3. ad exhibendum, quae nullum omnino factum obligatorium praecedere constat. Item quae per duplicem obligationem quaeritur alienum aedibus iunctis bona fide iunxit. § cum in suo 29 de rer. divisione. Denique omnes illae ex quibus actiones in factum subsidiariae dantur.

Nuda conventio est, quae in nudis placiti, et conventionis finibus stat, nec certum nomen habet, nec ullam obligandi causam praeter conventionem. Haec conventio eam vim obligandi jure civili Romanorum non habet, ut ex ea actio detur. Immo proverbio vice olim iactatum fuisse ex pacto actionem non nasci. Excipiuntur ex hoc genere pacta duo, quae obligationem, et actionem pariunt. 1° illa quae manente simplici forma conventionis speciatim ad efficiendam obligationem confirmata, vel Jure civili, quae pacta dicuntur legitima, ut donatio, item quo dos constituitur. vel Jure praetorio, ut constitutum, et conventio de pignore. Deinde

ARCHIVO HISTÓRICO Universidad de La Sabana

et pacta bonae fidei contractibus, in continenti adiecta, quae his
contractibus eatenus pars eorum inesse creduntur. Unde ex hoc genere
pacto actio ex contractu, cuius in continenti propositum est, competit.
l. [illegible] 7 ff. de [illegible]

Verum haec res, non una indiget distinctione
et cautione: nam non quaevis pacta huc pertinent, sed ea duntaxat quae
sunt naturae contractus, aut quae aliqua saltem ratione pertinent ad contractus
cui adiiciuntur eatenus, aut contractum promovent. l. 7 § 5 et 6.
de pactis ibi: Quinimo interdum format ipsam actionem, ut in bonae
fidei Iudiciis: solemus enim dicere pacta conventa inesse
bonae fidei Iudiciis; sed hoc sic accipiendum est: ut siquidem ex conti-
nenti pacta subsecuta sint, quae ex parte actoris sint, ex in-
tervallo non inerunt, nec valebunt, si agat, ne ex pacto
actio nascatur: ut puta post divortium convenit: Ne tem-
pore statuto dilationis dos reddatur, sed statim. hoc non vale-
bit, ne ex pacto actio nascatur. Idem Marcellus scribit
et in tutelae actione convenit. Ut maiores quam statutae
sunt usurae praestentur. locum non habebit ne ex pacto nas-
catur actio. ea non pacta insunt, quae legem contractui
dant, id est, quae in ingressu contractus facta sunt.

Pactum quod est in genere contrac-
tum non vestiri cohaerentia contractus. Nec tamen est omne omnium contrac-
tuum, ut pacta quaecunque in continenti adiecta contractibus insint
et actionem pariant; sed propria contractuum bonae fidei; non tamen omnium
ex aequo, sed maxime eorum quae solo consensu, itidem, ut pacta

197

ARCHIVO HISTORICO
Universidad de La Sabana
CIPRIANO RODRÍGUEZ SANTA MARÍA

Sicut nobis ex parte tua est significatum, quidam parochiani tui accepta pecunia de parentela inter virum et uxorem exhibent juramenta, per quae inter ipsos divortij sententia promulgatur: postea vero privatim nullam inter eos consanguinitatis lineam aserentes, se corruptos muneribus dicunt, et perhibuisse testimonium falsitatis. Super quo taliter respondemus, quod si vir, et uxor, aut alter eorum ad 2a vota transissent, nullum aliud remedium superesse videtur, nisi ut testibus de periurio, et adulterio, uno, pluribusque quibus causam dederunt poenitentia indicatur. Si vero ad 2a vota idem vir, et uxor non migraverint diligenter inquirendi sunt coram quibus corruptio intercesit, et si tales exhibeantur, per quod possit praedictae corruptionis veritas comprobari, recepto eorum testimonio debet sententia revocari non enim testimonium praedictorum, cum periuri sint aliter quatenus est admitendum.

Debitores ad solvendas usuras in quibus se obligaverant, cogi non debent. Si vero de ipsarum solutione juraverint cogendi sunt domino reddere juramentum.

ARCHIVO HISTÓRICO
Universidad de La Sabana
CIPRIANO RODRÍGUEZ SANTA MARÍA

Iuravit David temere: sed non implevit iurationem maiori pietate, et infra: Ecce Sanctus David non quidem iratus sanguinem hominis fudit: sed eum falsum iurasse negare quis poterit? De duobus peccatis elegit minus, sed minus fuit illud in comparatione maioris. Nam per se ipsum appensum magnum malum est falsa iuratio.

ARCHIVO HISTÓRICO
La Salle

194

ARCHIVO HISTORICO
Universidad de
La Sabana
CIPRIANO RODRIGUEZ SANTAMARIA

Quare ecclesia non potest suplere consensum matrimonij cum in alijs sacramentis posit suplere intentionem. Ratio ad matrimonij est: quia nulla potestas humana potest dare potestatem sui corporis, ac usum conjugij sine suo consensu.

Si mandatum tibi ut fundum emeris, postea scripsissem ne emeris, tu antequam scias me vetuisse emisses mandati tibi obligatus ero, ne damno adficiatur is, qui suscipit mandatum. lg. 15. fi mandati. g pp in matrim.

In synodo Bononiensi habita ann 1634 dic. non posse viros et mulieres a matrimoniis contrahendis hoc nomine prohiberi, quod doctrinam christianam ignorent. sed alia habita in eodem anno est reformata:

Demum in congregat. habita coram Innoc. 12, 1697 decretum est necesse parochis matrimonium celebrationem proclamandum, nisi contra sponsos reperierint in christiana religionis rudimentis sufficienter instructos. quod decretum fuit confirmatum a Clemente 11.

Cap. venies 3 de clerici, vel vovendo post casum quo audito vir aliam sibi copulavit De Nos itaque attendentes tenutus esse, ut prefatam mulier post fidem, et votum simpliciter oblatum matrimonium contrahat, quia fornicationis reatum incurrat: mandamus si plus non potest sibi de fide mentita, et voto violato congruam satisfactionem indicas, et cui vult nubendi in Domino licentiam tribuere non postponas.

Ad Rom: sine lege peccatum mortuum erat: venit lex et vixit peccatum.

Ex cap. Naviganti 19 de usuris: Naviganti, vel eunti ad nundinas certam mutuans pecuniæ quantitatem, pro eo quod suscipit in se periculum, recepturus aliquid ultra sortem usurarius est censendus.

ARCHIVO HISTÓRICO

Cp. Propositum: de eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium
Et a canonibus licet, ut nullus copulet matrimonio, quam prius polluerat adulterio, et illam maxime cui fidem dederat uxore vivente, vel quae machinata est in mortem uxoris, quia tamen praefata mulier erat inscia, quod ille aliam haberet uxorem viventem consultationi tuae taliter respondemus. quod ad petitionem viri non sunt alii quatenus separandi.

Cp. Debitores 6 de jurejurando.

Debitores ad solvendas usuras in quibus se obligaverant cogi non debent: si vero de ipsarum solutione juraverint cogendi sunt Domino reddere juramentum.

Cp. si vero eod. tit.

Non est tamen quodlibet contra juramentum suum venire, nisi tale sit quod servatum vergat in interitum salutis aeternae.

Cp. quanto de divortiis: Contumelia creatoris solvit jus matrimonii, circa eum qui relinquitur: si vero alter fidelium conjugum vel labatur in haeresim, vel transeat ad gentilitatis errorem, non credimus quod in hoc casu, is qui relinquitur vivente altero, possit ad secundas nuptias convolare, licet in hoc casu maior appareat contumelia creatoris: y despues
Nec obstat quod a quibusdam forsan objicitur, quod fidelis relictus non debeat jure suo sine culpa privari

S.n Pio V in constitutione SSma statuit: quod decreto in quibuscumque dispensationibus, consanguinitatis, et affinitatis excepto solum primo gradu sufficiat remotiorem tantum gradum exprimere.— Si in gradu propinquior sit gradus primus, gradus vero remotior non erat ultra quartum, obreptitia erit dispensatio, sine gradus propinquioris mentione obtenta.

lex antiqua nil aliud erat quã Dei voluntas data per Divina precepta
sed Dei voluntas est inmutabilis: Deuter. c. 27. sempiternum ut faciatis
universa verba Legis. q. Insuper observa precepta ejus, et ceremonias
juditia, atque mandatas omni tempore.

~~Pero si aliquod precepta cessarent ma~~

~~ximo~~ Si aliquod preceptum cessaret maxime circuncisionis, ut
pote typicum ceremoniale: sed circuncisionis preceptum in lege gratiæ predi
cat~~ur~~ al Apostolo Paulo ad Chorin. cap. 7. v. 18. sicut vocavit
Deus ita ambulet, et sicut omnibus ecclesiis doceo; circuncisus
aliquis vocatus est, non adducat preputium: in preputio aliquis vocatus
est, non circuncidatur: circuncisio nihil est, et preputium nil, sed observa
tio mandatorum Dei.

Illas leges nulla alia lege, sive ecclesiastica
sive seculari possunt ad usum reduci, quia diruerunt una cum
illa Synagoga ecclesia:

S. Pablo: expedit magis mori, quam ut gloriam
meam quis evacuet. ~~Pero~~ pero faltriado, fundo, y otros honores
proprie vitæ preponendum, et quem debere potius velle mori, quãm relinquere
honorem suum.

Prop. 47. Inno. 11. Porque hadeser sino pecado venial, ò cierto
no es sino peccado venial, apocar, excluir, ò disminuir con falso crimen la
authoridad dela persona, que detrahe, siendole assi nocivo. Cond.

Probable es que no peca mortalmente, el que impone
crimen falso aotro que deffiende su Justicia, ò su honrra. Y si esto no es proba
ble apenas havrà opinion probable en la theologia

ARCHIVO HISTÓRICO
Universidad de
La Sabana
CIPRIANO RODRÍGUEZ SANTAMARÍA

Si (quod verius dicitur) non licet homini Christiano adulteram conjugem occidere, sed tantum dimitere, quis est tam demens, qui dicat ei, fac, quod non licet. Cum enim utrumque secundum legem Christi illicitum sit, sive adulteram occidere, sive illa vivente alteram ducere ab utroque abstinendum est, non illicitum pro illicito faciendum. Si enim facturus est quod non licet, iam faciat adulterium, et non faciat homisidium, ut vivente uxore sua alteram ducat, et non humanum sanguinem fundat. Cp. Si quod verius. 33. q. 2.

Ex lg 29. tit. 4. p. 1. enfermedad haviendo alguno &c. deve demandar primeram[e]te[n] p[o]r aquel cuyo Parrocho es. Pero si aquel nō pudiesse aver puedese confesar a otro qual quier maguer non fuese Misacantano; e si en ninguna manera clerigo non pudiesse aver, e fuesse grande la premia puedese entonse confesar al Lego.

Determinante el cap. quem penitet. § tanta de penit. Dist. 1. ubi Tanta itaque vis confessionis est, ut si deest sacerdos confiteatur proximo. Sepe enim contingit, quod penitens, non potest confiteri coram sacerdote, quem desideranti, nec tempus, nec locus ofert. Et si ille cui confitebitur potestatem solvendi non habet, fit tamen dignus venia, ex sacerdotis desiderio, qui socio confitetur turpitudinem criminis.

ARCHIVO HISTÓRICO
Universidad de La Sabana

ARCHIVO HISTÓRICO
Universidad de La Sabana

Pectora palmis. Danse golpe a pechos.

Aurea subnectens exerte cingula mammæ. Apretando los pechos con una faxa labrada de oro.

Incessit magna stipante caterva. Va siguiendole gran tropa de gente.

Eurotas, es Rio de Laconia en cuyas orillas hay muchos Laureles.

Tacitum pertentant gaudia pectus. hasenle cosquillas halla dentro los gozos. alborozandole el corazon. Latonæ. id est: ala hija del Ceo Titan querida de Jupiter madre de Apolo.

At sperate Deos memores fandi atque nefandi. respetat, y temed a Dios q tiene muy en la memoria lo bueno, o malo q se haze.

Quod genus hoc hominum? Que gente es esta?

Rude pectus. Animo grosero, no politico.

Hic ipsius tendebat Aquiles. Aqui tenia la tienda este brabo soldado.

Superbo ostro laboratæ vestes. Vestidos labrados de guarniciones de grana.

Struere penum. Proveer bien la despensa.

Croceo Acantho. con Asafran de Girasol. Acantha es Gyrgante flor, Girasol.

Dependent Lychni laquearibus aureis. Colgaban los Velones de oro del Zaquizami.

ARCHIVO HISTÓRICO La Sabana

Laticum libavit honorem. Hizo la salva en la bebida con cortesia.

Abire in creditum, Tomar prestado.

Aberrationem à molestiis non habemus. No suspen diversion mis penas.

Taurus cornua explorat in truncis. Prueba sus armas el Toro en los Troncos de los arboles.

ARCHIVO HISTORICO
La Sabana

ARCHIVO HISTORICO
Universidad de La Sabana
CIPRIANO RODRIGUEZ SANTA MARIA

[illegible]

ARCHIVO HISTORICO
Universidad de La Sabana

En el lib.º 1º de just.ª et jure en el tercer acapite al fin, dice aut maiori cy ... ... e disciplina ...

Lib. 1. tit. 2. acapite 6. al fin. vt privilegiy, diplomas.

Lib. 1. tit. 2. acapite 11. en la division que hace de el drõ en primerium, et 2dcy. dice assi. 2cry ē q̃ mutale cy p̃i defini nectas. y votas, qe il induit. no se si en estos breves — p̃s defini. quiera desir porit definiri, ò porit deficere. ò creo le faltara algun non, y dira cy ñ poñ deficere &c. —

Lib. 1. tit. 8. al fin El acapite primero; ē q̃ potestas duplex Dominica seu ... et patria. Lib. 1. tit. 3. acp. 2. Captiros servos vivere, qui ... mori ... Anco Marcio, &c. +

Lib. 1. tit. 9. acap. 1. linea penult. cont. matry — postea acapit. 2. fine an ...

Lib. 1. tit. 10. acap. 4 fine ... licebit, si ... nuptu ... ...

eodẽ lib. et tit. acap. sequenti. ... eodẽ acap. penult. C. J.

ARCHIVO HISTÓRICO Universidad de La Sabana

ARCHIVO HISTORICO
La Sabana

[illegible]